

Stanowisko Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych w sprawie aktualnej sytuacji w rolnictwie

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych, podczas posiedzenia w dniu 1 września 2026 r., omówił najważniejsze problemy, z jakimi obecnie mierzą się rolnicy. W szczególności zwrócono uwagę na koszty produkcji, zasady wsparcia do paliwa i nawozów, skutki reformy planowania przestrzennego, funkcjonowanie komisji szacujących szkody, sytuację na rynku zbóż oraz problemy zgłaszane przez plantatorów buraków cukrowych.

W ocenie Zarządu konieczne jest zapewnienie rolnikom realnego i szybkiego wsparcia, a także stabilnych i przejrzystych zasad prowadzenia działalności rolniczej. Zarząd KRIR zwraca się do Rządu RP o podjęcie następujących działań:

1. Dopłaty do paliwa rolniczego

Zarząd KRIR zwraca uwagę na potrzebę sprawnego uruchomienia dodatkowego wsparcia do oleju napędowego. Zgodnie z przygotowanym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi projektem, dodatkowa pomoc ma wynieść 0,52 zł/l i być wypłacana przez ARiMR, niezależnie od dotychczasowego zwrotu podatku akcyzowego w wysokości 1,48 zł/l realizowanego przez gminy, co oznacza wiele problemów w związku z kompletowaniem faktur i sporządzaniem dwóch różnych wniosków. Zarząd KRIR postuluje, aby procedura została przeprowadzona bez zbędnej zwłoki, a rolnicy mieli jasne i proste zasady składania wniosków na podstawie tylko złożonych faktur za paliwo, nie uwzględniając rocznych limitów.

2. Pomoc do zakupu nawozów

Projekt pomocy przewiduje wsparcie do 500 zł/ha, co nie oznacza, że taką kwotę dostaną wszyscy rolnicy. Według Zarządu KRIR pomocą powinny zostać objęte faktury na zakupy nawozów dokonane do końca września 2026 r. Zarząd KRIR wnosi o zapewnienie rolnikom pełnej i jednoznacznej informacji o zasadach pomocy oraz o sprawnej obsłudze wniosków przez ARiMR. Udzielenie pomocy nie powinno być uzależnione od kolejności złożenia wniosku. Jednocześnie za rok referencyjny, do którego powinna być odnoszona średnia cena nawozów, należy przyjąć średnioroczną cenę nawozów z 2025 r. Pomoc powinna przysługiwać wszystkim rolnikom, którzy złożyli wnioski, a w przypadku braku środków na wypłatę, pomniejszona o wskaźnik redukcyjny.

3. Plany ogólne gmin i ochrona możliwości rozwoju gospodarstw rolnych

Zarząd KRIR wyraża poważne zaniepokojenie skutkami wejścia w życie od 1 września 2026 r. nowych zasad planowania przestrzennego. W gminach, w których nie uchwalono planu ogólnego i nie posiadają miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego co do zasady nie można wydawać nowych decyzji o warunkach zabudowy na podstawie wniosków złożonych od 1 września 2026 r. Według danych dostępnych pod koniec sierpnia plan ogólny uchwalono w ok. 30% gmin, co oznacza, że zdecydowana większość gmin nie zakończyła jeszcze procedury. Zaznacza się, że plany ogólne ograniczają rozwijanie gospodarstw rolnych, a szczególnie powodują problemy przy zabudowie zagrodowej – opóźniają inwestycje budowlane.

Zarząd KRIR wnosi o wprowadzenie rozwiązania przejściowego, które pozwoli gminom nieposiadającym jeszcze obowiązującego planu ogólnego na wydawanie decyzji o warunkach zabudowy na dotychczasowych zasadach, do czasu zakończenia prac planistycznych. Szczególnej ochrony wymagają inwestycje związane z prowadzeniem i rozwojem gospodarstw rolnych, w tym zabudowa zagrodowa, wnosząc o możliwość prawną

wydawania warunków zabudowy na dotychczasowych zasadach. Zarząd KRIR postuluje również zapewnienie rzeczywistego uwzględnienia głosu samorządu rolniczego w procedurze sporządzania planów ogólnych, tak aby ograniczenia planistyczne nie uniemożliwiały modernizacji i rozwoju gospodarstw.

4. Skład komisji szacujących szkody w gospodarstwach rolnych

Zarząd KRIR zwraca uwagę na praktyczne trudności związane z wymogami dotyczącymi kwalifikacji osób delegowanych do komisji szacujących szkody powstałe wskutek niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Problem ten dotyczy również przedstawicieli izb rolniczych, którzy w przypadku posiadania wieloletniego doświadczenia praktycznego, muszą potwierdzać to u sołtysa, który często nie jest rolnikiem i nie ma takiej wiedzy.

Zarząd KRIR wnosi o uelastycznienie zasad kwalifikowania członków komisji poprzez szersze uwzględnianie doświadczenia w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Za zasadne uznaje również przyjęcie możliwości potwierdzania doświadczenia w pracy w rolnictwie stosownym oświadczeniem osoby delegowanej do prac w komisji. Obecne rozwiązania powinny zapewniać sprawne i rzetelne szacowanie rzeczywistych strat poniesionych przez rolników.

5. Sytuacja na rynku zbóż i tranzyt z Ukrainy

W związku z komunikatem ukraińskiego ministra rolnictwa i żywności o zamiarze wznowienia konsultacji z Komisją Europejską kontyngentów taryfowych na wrażliwe produkty rolne, Zarząd KRIR zwraca uwagę na problem zapełnionych magazynów zbożem oraz niepewność związaną z dalszym napływem zbóż z Ukrainy. W ostatnich tygodniach pojawiły się informacje o rozmowach dotyczących możliwości zwiększenia tranzytu ukraińskiego zboża przez Polskę do portów, w związku z ograniczeniami eksportu drogą przez Morze Czarne. W tej sytuacji szczególnego znaczenia nabiera skuteczna kontrola szczelności tranzytu, tak aby zboże deklarowane jako przeznaczone do przewozu tranzytowego nie trafiało na polski rynek.

Przepustowość polskich portów zbożowych jest przystosowana do wielkości wolumenu eksportu polskich zbóż. Dodatkowe wprowadzenie dużej ilości zboża jest niemożliwe ze względu na możliwości przeładunkowe portów zbożowych, co może spowodować wyhamowanie eksportu polskich zbóż.

Zarząd KRIR nie zgadza się na zwiększenie wolumenu tranzytowego zboża z Ukrainy przez polskie porty.

Zarząd KRIR wnosi o wzmocnienie kontroli granicznych i celnych oraz o zapewnienie pełnej identyfikowalności transportów. Jednocześnie należy monitorować sytuację na krajowym rynku zbóż i podejmować działania chroniące interes ekonomiczny polskich producentów.

6. Plantatorzy buraków cukrowych – wiarygodność badań zawartości cukru

Zarząd KRIR zwraca uwagę na sygnały zgłaszane przez plantatorów buraków cukrowych dotyczące rozbieżności w wynikach oznaczania zawartości cukru w burakach. Dlatego zwracamy się o powołanie przy Krajowej Grupie Spożywczej zespołu ds. zmiany instrukcji odbioru buraków cukrowych, poprzez uwzględnienie w niej surowca jakim są buraki odliścione.

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych podkreśla, że wszystkie wskazane problemy wymagają pilnych działań administracji publicznej. Rolnicy potrzebują przede wszystkim przewidywalnych zasad, sprawnego dostępu do należytej pomocy oraz rozwiązań, które pozwolą im bezpiecznie planować produkcję i inwestycje w gospodarstwach.